

Sudmoravia informilo

Provnumero - Aŭtuno 2004

Sdužení pro mezinárodní jazyk esperanto v Brně
p.a. Ing. Jan Werner, Dřínová 18, 612 00 Brno;
werne@tiscali.cz

Programy jihomoravských organizací esperantistů

Všechny organizace byly písemně vyzvány, aby své programy na měsíce říjen až prosinec 2004 oznámily spolu s informací o místě a čase schůzí a jiných akcí, a také aby nám sdělily kontaktní adresu. Vzájemná informovanost o těchto aktivitách v regionu je zásadním předpokladem pro uskutečňování regionální spolupráce s cílem ukončit současnou stagnaci.

Za organizace ČES uvedené v „Aktuálním a stručném průvodci ČES“ z prosince 2002, kromě Klubů esperantistů v Brně a ve Znojmě, se další neozvaly (Ratíškovice, Strážnice, Třebíč, Vyškov).

Klub esperantistů v Brně

Kontaktní adresa: Miroslav Malovec, Bosonožská 15/10, 625 00 Brno.

Místo schůzí: Starobrněnská ul. 15, přízemí domu. Ulice je spojnicí mezi Zelným trhem a Šilingrovým náměstím v centru města. U vstupu je zvl. zvonek.

Začátek schůzí v 18.00 hodin.

6.10.2004	Mia feriado	Mirek Hruška
13.10.2004	Kongreso de IKUE en Litovio	Mgr. Milena Picková
27.10.2004	90 jaroj de <i>Avineto</i> en Esperanto	Mgr. Zdeněk Hršel
3.11.2004	Kvizoj kaj enigmoj	Věra Podhradská
10.11.2004	Mika Waltari	Miroslav Malovec
24.11.2004	Facila Esperanto ankaŭ postulas studadon	Ing. Jan Werner
1.12.2004	Demandoj kaj respondoj	Mgr. Zdeněk Hršel
8.12.2004	Josef Vondroušek kaj Vilibald Scheiber	Mgr. Milena Picková

Sdužení pro mezinárodní jazyk esperanto v Brně

Kontaktní adresa: Adolf Veselý, P.O.BOX 77, 623 00 Brno.

Místo schůzí: Klubovna ÚMČ Brno – Kohoutovice, Libušina tř. 27 (1. poschodí).

Spojení z Mendlova nám. autobusem č. x37 do konečné stanice „Jírovčova“ (25

min.), ze stanice „Česká“ v centru trolejbusem č. x25 do stanice „Jírovcova“ (35 min.). – Čas schůzí: 18.00 – 20.00 hodin.

20.10.2004	La 89-a Universala Kongreso en Pekino – L. a V. Dvořákovi
17.11.2004	Esperanto en totalismaj reĝimoj. Rememoroj pri la paseo
15.12.2004	Rennes – la ĝemela urbo de Brno. La esperantista kunlaboro

Brno - prosinec 2004: Oslava 100. výročí narození Josefa Vondrouška a Vilibalda Scheibera, dvou významných brněnských esperantistů:

Josef Vondroušek (1904-12-01 – 1995-12-05), jednatel Klubu esperantistů v Brně od r. 1929, jeho dlouholetý předseda (1930, 1945-70 a 1971-1988), byl vůdčí postavou esperantského hnutí v Brně, uznávaným znalcem jazyka, esperantské literatury a významným překladatelem. Dr. S. Kamarýt se o něm vyjádřil také jako o „mistrovi esperantské konverzace“.

Vilibald Scheiber (1904-12-29 – 1974-08-02), dlouholetý člen výboru Klubu esperantistů v Brně, pro hnutí v Brně byl přínosný především jako organizátor klubových hudebních pořadů s účastí sólistů brněnské operní scény. Byl profesorem konzervatoře, dirigentem, skladatelem.

Program oslav - sobota 4.12.

10.00 hod. Setkání jihomoravských esperantistů v Klubu seniorů v Brně – Kohoutovicích, Libušina třída 27.

14.00 hod. Konference k uctění památky jubilantů. Přednášky o literatuře, zvláště překladové. Diskuse. - SOU spojů, Čichnova ul. 23.

19.00 hod. Koncert pěveckého sboru Heleny Halířové a hostů. – SOU spojů.

Program oslav - neděle 5.12.

9.00 hod. Tři paralelní programy s možností volby:

- a) Procházka městem za poznáním pamětihodností města Brna. Průvodkyně Věra Podhradská.
- b) Seminář o umění překladu vedený Miroslavem Malovcem v klubovně Klubu esperantistů, Starobrněnská 15.
- c) Seminář o plánovém charakteru esperanta vedený Ing. Janem Wernerem v Klubu seniorů v Brně – Kohoutovicích, Libušina třída 27.

Přihlášky a informace žádejte na adrese: Věra Podhradská, Poříčí 1, 603 00 Brno. Termín pro přihlášky s požadavkem na ubytování a večeri je 31.10.2004. Další informace můžete žádat na téže adrese, příp. telefonicky na č. 543 233 047, nebo el. poštou na adrese: podhradska@volny.cz.

Prosba k jihomoravanům, zvláště k těm, kteří se přihlásili jako aktivisté hnutí pro jihomoravskou spolupráci esperantistů a k vedoucím místních organizací (Dr. K. Bártlová, S. Bršlica, M. Cvanová, V. Dvořák, Ing. J. Pokorný, J. Šindelář, Dr. V. Škoda, zástupci organizací z Brna). Na prosincové setkání v Brně (4.12.2004 dopoledne) se dostavte připraveni věcně diskutovat o námi iniciované spolupráci. Rozvinutí účelné praktické spolupráce pokládáme za potřebné, žádá to však určité

oběti. Jednoduché je iniciativu ukončit. Stane se tak v případě nedostatečného zájmu ze strany oslovených.

KLUB ESPERANTO při Domě dětí a mládeže ZNOJMO

Kontaktní adresa: Stanislav Bršlica, Klub Esperanto při DDM Znojmo, Bolzanova 31 B, 669 02 Znojmo.

EK Znojmo při DDM bude pokračovat v novém školním roce 2004/2005 od října do května organizováním kurzu esperanta pro pokročilé, kombinovaně s konverzačními tématy. Schůzky se budou konat každou středu, vždy od 16.00 do 17.30 hodin v Domě dětí a mládeže ve Znojmě, ul Curie 4 (s výjimkou školních prázdnin). Zahájení se uskuteční ve středu 6. října 2004. Program: výuka, aktuální informace o hnutí, seznamování se s obsahem časopisů Starto, Informilo AEH, Esperantisto Slovaka a Heroldo de Esperanto.

Libuše a Viktor Dvořákové z Moravských Budějovic, účastníci letošního světového kongresu v Pekingu (Beijing), uskuteční v prosinci 2004 ve znojmském klubu besedu, termín zatím není stanoven.

V létě se klub podílel na valtické výstavě zapůjčením materiálů, předseda klubu se zúčastnil její vernisáže.

S šéfredaktorem regionálního týdeníku *Znojemský týden*, Daliborem Krutišem, předseda klubu navštívil Letní esperantský tábor EK Třebíč v Lančově. Pro připravovaný článek v přímém rozhovoru podali informace Pavel Sittauer a Věra Podhradská (článek zatím nevyšel).

Esperantská výstava ve Valticích

Výstavu zorganizoval ředitel Národního zemědělského muzea, úseku pro zahradnictví a životní prostředí ve Valticích, Ing. Jaroslav Pokorný. Výstava se uskutečnila ve výstavní síni muzea, náměstí Svobody 8, v 1. poschodí. Vernisáž se konala v sobotu 7.8.2004 ve 14 hodin za účasti 42 hostů z Valtic, okolí i vzdálených míst (Opava, Obořiště, Brno, Znojmo, Třebíč, Moravské Budějovice, Nizozemsko), za městský úřad byla přítomna místostarostka Ing. Terezie Lvová. Po zahajovacím projevu ředitele muzea a příspěvku Ing. Jana Wernera z Brna, k slavnostnímu etosu vernisáže přispěl pan Milan Kolář, vedoucí valtického pěveckého sboru, hudební prezentací na elektrofonické varhany. Občerstvení spojené s bohatou ochutnávkou valtických vín a se zpěvem zdrželo účastníky až do pozdně odpoledních hodin.

Výstava trvala do 31.8.2004 a navštívilo ji asi 350 osob, dokonce i ze zahraničí. Podle záznamů v knize návštěvníků ji shlédlo asi 6 Francouzů, 3 Němci, 2 Australané, Belgičan, Angličan a řada Slováků. Z mnoha záznamů uvádíme:

Mi dankas por ĉi tiu bela kaj bone prezentita ekspozicio... Markéta Lidická – denaska esperantistino. (Neznáme ji!)

Asi by to chtělo vyvolat všeobecnou diskusi na toto téma. Čím dřív, tím lépe, než angličtina zvítězí. Uvažuji o tom, že se na to esperanto podívám... Pavla z Plzně.

Velmi pěkná výstava. Dá se říci nádherná. Můžu se toho hodně naučit. Sabina.

Pan Ing. J. Pokorný sděluje, že tři valtičtí občané mají zájem se učit esperanto.

Inspirace výstavou ve Valticích

Manželé Dvořákoví z Moravských Budějovic vyjádřili zájem valtickou výstavu instalovat v jejich městě. Původní záměr byl výstavu jako celek zachovat, nebylo to však možné. Vlastní panely bylo nutno uvolnit pro další výstavu (fotografie) a zapůjčené materiály, např. ze Znojma, Brna, Přerova a Chropyně, vrátit. Znovuinstalování výstavy je však možné podle scénáře, který pro valtickou výstavu se rodil postupně, jednak z podkladů někdejší znojemské výstavy a dále tvůrčím příspěvím Ing. J. Pokorného a Ing. J. Wenera. Kdo v regionu má záměr uspořádat esperantskou výstavu ve svém bydlišti, hlase se u Sdružení pro MJ esperanto v Brně (adresa v záhlaví zpravodaje).

Letní esperantský tábor u Lančovské zátoky na Vranovské přehradě

Tábor pořádaný EK Třebíč byl již 52. v pořadí. Úctyhodné číslo, především zásluhou trebičského aktivisty Pavla Sittauera.

EK Třebíč informaci nedodal, proto uvádíme jen přibližné počty: Ve třech turnusech kurzů esperanta, angličtiny, němčiny, francouzštiny, ruštiny a španělštiny se zúčastnilo asi 175 osob, převážně mládeže, z toho jen 16 dětí bylo v kurzu esperanta. Všichni účastníci však byli informováni o esperantu, zpívali esperantské písně a při nástupech slyšeli povely v esperantu. Po jazykových kurzech se sjelo do Lančova 40 starých táborníků. V areálu tábora proběhl také kurs šachistů za účasti 31 osob. S pokračováním lančovského tábora v roce 2005 se uvažuje.

110. výročí narození Theodora Kiliana

Theodor Kilian (1894-09-26 – 1978-07-03) byl profesorem obchodní akademie v Třebíči. Esperantistům byl znám především jako autor učebnice esperanta. Její 1. vydání vyšlo v roce 1933 v Brně, další vydání v letech 1935, 1937, 1946, 1947, 1948 (25 000 výtisků!) a 1950. Poslední 8. vydání v roce 1959 jistý státní orgán zakázal distribuovat, bylo skartováno.

V roce 1932 T. Kilian vedl kurs esperanta v rozhlasovém vysílání z Brna, r. 1934 byl brněnským rozhlasem vyslán na konferenci „Esperanto en la praktiko kaj en lernejoj“ ve Vídni a po zřízení stálého esperantského vysílání pod názvem „Verda Stacio“ se stal členem vedoucího kolektivu tvořeného dále Daliborem Chalupou, Jiřím V. Šamlou a Marií Strejčkovou.

V letech 1936-1940 byl předsedou Klubu esperantistů v Brně. Jeho překlad Čapkovy „Bílé nemoci“ v r. 1938 vydalo sdružení „Moraviaj Esperanto-Pioniroj“ v Olomouci. Po válce se pro esperanto plně angažoval jako trebičský občan a kvalifikovaný pedagog při vyučování esperanta v letních esperantských táborech pořádaných místním EK.

110. výročí T. Kiliana vzpomeneme v jeho bývalém domě, darovaném EK Třebíč, v sobotu 25.9.2004 v 9.00 hodin.

Ve 4. čtvrtletí 2004 vás zveme k účasti...

- a) 1. – 3. října 2004: *17-a Internacia Kultura Festivalo* v Ústí nad Labem s řadou kulturních pořadů vč. koncertu a v neděli se zájezdem do historického města

Litoměřic. Pozvánky a přihlášky získáte u M. Smyčky, Kojetická 90, 400 03 Ústí nad Labem.

- b) 19. – 21. listopadu 2004: **Konference ČES** v Olomouci, informace budou zveřejněny v časopise Starto č. 3/2004.
- c) 9. – 14. listopadu 2004: **Jazykový seminář** v penzionu ESPERO ve Skokovech (Český ráj). Informace a přihlášky: Jindřiška Drahotová, Sadová 745/36, 293 01 Mladá Boleslav.
- d) 12. – 14. listopadu 2004: **KAEST** – Konferenco pri apliko de Esperanto en scienco kaj teĥniko, Dobřichovice. Informace a přihlášky: Dr. Petr Chrdle, Anglická 878, 252 29 Dobřichovice.
- e) **90. světový kongres, Vilnius 2005** (23.- 30.7.). Z časopisu AEH citujeme: Předpokládáme, že náklady na dopravu a ubytování nepřesáhnou 6000 Kč. Kongresový příspěvek si zaplatí každý sám. Kvůli jednání o dopravě a ubytování potřebujeme vědět, zda zájem o zájezd bude dostatečný. Zájemce proto prosíme, aby nám co nejdříve sdělili zájem o cestu na kongres s námi, nezávazně. Adresa: INFORMILO, p.a. J. Rýznarová, Na Okrouhlíku 956/21, 530 03 Pardubice.

Mládež v Okříškách a Ratíškovicích

V základní škole v Okříškách se věnuje výuce esperanta PhDr. Kamila Bártlová. Spočteno podle fotografií, v jejím kroužku bylo v roce 1999 11 žáků, v roce 2001 13 žáků a v roce 2002 12 žáků. Učila i ve školním roce 2003/2004. Paní doktoro, pokračujete i v současném školním roce? Lze se domnívat, že vaši žáci pokračují jako esperantisté i po odchodu z vaší školy?

V Ratíškovicích vyučuje esperantu žáky místní základní školy učitelka Jana Melichárková. Domníváme se, že esperantisty jižní Moravy (ale nejen je) by zajímalo, s jakým výsledkem a zda i v současnosti kroužek pokračuje.

Navrhujeme, aby zkušenosti a podněty z Okříšek a Ratíškovic nám obě paní učitelky sdělily při setkání jihomoravských esperantistů v Brně, v sobotu 4.12.2004 (viz pozvání k oslavě 100. výročí J. Vondrouška a V. Scheibera).

Z dopisu doktorky Bártlové z února 2004 vyjímáme podnět: Už jsem také uvažovala o tom, že bychom měli mít nejen kluby esperantistů, ale kluby esperantistů a přátel esperanta. Tím by se zvětšila členská základna. Od zahraničních přátel dostávám časopisy, v nichž se užívá esperanto i národní jazyk. Soudím, že i Starto by mohlo pro určité rubriky používat esperanto a češtinu. Tím by se zvýšil počet čtenářů.

Esperanto na Pedagogické fakultě MU v Brně

Na PF MU působí Ing. Josef Vojáček, PhD a snaží se do výuky budoucích pedagogů zavést esperanto. O dílčích výsledcích občas informuje. Rádi bychom však slyšeli konkrétnější informace. Nyní v září 2004 se na PF MU konala konference o didaktice předmětů v učitelském studiu, na kterou J. Vojáček zval i pedagogy-esperantisty. Výsledek neznáme (vůči hnutí se sluší více sdílnosti).

Média o esperantu, mezinárodní komunikaci a vztazích

Týdeník Břeclavsko č. 31/2004. Zuzana Nešporová: Esperanto je jediný úspěšný pokus o plánovité vytvoření nového jazyka. V článku je popsáno esperanto a snažení esperantistů v souvislosti s výstavou ve Valticích. Fotografie: „Jaroslav Pokorný při přípravě panelů na výstavu o esperantu.

Moravský jih z 10.8.2004. Článek s názvem „Ve Valticích se sešli vyznavači esperanta“, fotografie z vernisáže.

Mladá fronta DNES, 19.8.2004, s. 03 (Internet). Text začíná slovy: V zemědělském muzeu ve Valticích řeší lingvistický problém. – Jaroslav Pokorný projednal se železničáři celý svět, teď pořádá výstavu. Text vznikl po rozhovoru s Ing. J. Pokorným na výstavě ve Valticích.

Deník Vysočina z 9.9.2004 věnoval celou stranu 6 esperantu. Články: Jsou i takoví fandové, kteří nejprve dítě učí esperanto (rozhovor s manželou Libuší a Viktorem Dvořákovými z Moravských Budějovic, foto), Jak mohu cestovat s esperantem, Theodor Kilian se esperantu naučil jako zajatec.

Romano hangos – Romský hlas – Týdeník Romů v ČR (Brno) v č. 18/2004 z 9.9. obsahuje článek s názvem „Kniha, kterou čtou děti celého světa“. Jedná se o knihu, která u nás nedávno vyšla s názvem „Tati, co je to rasismus?“, autor Tahar Ben Jelloun z Maroka je sociálním psychiatrem. Kniha vyšla již dříve v esperantu s názvem „Paĉjo, kio estas rasismo?“ (v Libroservo UEA, 52 s., 4,80 euro).

Informatorium 3-8 č. 2/2004, s. 14: Esperanto otevírá svět. (Podnadpis:) Již devátým rokem zprostředkovávám korespondenci dětí mateřské školy v Okříškách s mateřskou školou v městě *Chateauroux* ve Francii. Naším společným jazykem je esperanto. – Části článku: Výstava korespondence. Kreslíme a malujeme. Přátelství přes hranice. 2 barevné fotografie. Autorka: PhDr. Kamila Bártlová.

Lidové noviny z 20.2.2004, rubrika *Poslední slovo*. Radovan Holub: Klokani skok. Fragment: Všichni mluvíme broken English. Chorvat s Polákem, Čech s Bulharem, Němec s Francouzem, kosovský Albánec s Brazilcem, Arab s Číňanem, Filipínek s Chilanem. Broken English zní na kongresech, filmových festivalech a pronášejí se v ní zásadní sdělení v televizi. Považuji to za prznění světového jazyka – protože univerzálním světovým esperantem se nestala královská řeč angličtina, ale její okleštěná podoba z frcu...

Broken English vítězně táhne světem... původní kmeny hynou a asimilují se, místní jazyky a nářečí se stávají nepotřebné. Z 6500 ještě existujících jazyků může podle jedné studie během následujících sta let šedesát až devadesát procent zaniknout... Hyne australský jazyk kunwinjku, který nejlíp ze všech uměl popsat různé druhy klokaních skoků, jazykem tofa mluví už jen tři sta lidí na Sibiři, teop na Šalamounových ostrovech skoro vymizel po krvavé občanské válce...

Umírání malých věcí bude dozajista pokračovat zrovna tak, jako bude pokračovat globalizace... A my se možná domluvíme, ale žádný klokaní skok už jedním slovem nepopíšeme. A pak klokaní vytáhnou do boje, protože jim to přijde líto.

Český rozhlas Brno. V sobotu 4.9.2004 dopoledne hovořil o esperantu a o historii mezinárodního jazyka, zasvěceně a objektivně, Prof. Libor Vykoupil z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Respekt č. 37/2004 (6. – 12.9.) Vladimír Smékal: **Kde se rodí nenávist.** Obrana proti xenofobii, apatii a následkům totalitní vize člověka. Uvedeme několik citací z článku, jehož obsah by měl korespondovat s životně hodnotovými cíli esperantistů a s výchovou naší mládeže: „Z výzkumu na téměř 1000 dětech mladšího a středního věku, konaném na náhodně vybraných školách v ČR se navíc ukázalo, že až 35 % dětí má xenofobní postoj ke spolužákům z minorit. Z výzkumu také vyplývá, že u hochů se s věkem postoj téměř nemění, kdežto u dívek se stává vstřícnějším. A rovněž se prokázalo, že silný vliv na xenofobní postoje žáků mají rodiče a nedostatečně praktikovaná výuka ve škole (málo informací o historii a osudech národů, jejichž příslušníci navštěvují školu, nebo kritické poznámky učitelů na adresu příslušníků minorit)...

Českou společnost teprve čeká pokus obrátit trend „vědeckotechnologické revoluce“ a začít debatu o lidském rozměru společnosti. Jen tak je možné vybudovat obranné mechanismy proti rozmachu netolerance a xenofobie a odstranit lhostejnost k druhým...

Autor je profesorem psychologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy university v Brně a ředitelem Centra výzkumu vývoje osobnosti a etnicity při FSS MU. Je také esperantistou.

Text interview s Reinhardem Seltenem

R. Selten je nositelem Nobelovy ceny za ekonomii z r. 1994 a také přesvědčeným esperantistou. Máte-li zájem o text interview v esperantu angličtině a češtině z r. 2002, napište na adresu Sdružení v záhlaví (a přiložte poštovní známku 12 Kč).

Letáky o esperantu v češtině k informování veřejnosti

Sdružení pro MJ esperanto v Brně vydalo 4 letáky s názvy:

- Posuzujme esperanto objektivně,
- Poznejme základy esperanta,
- Mezinárodní komunikační jazyk musí být beznárodnostní (Ch. Durand),
- Esperanto: Vážná alternativa hegemonických jazyků (R. Phillipson).

Každý z letáků je na oboustranně potištěném papíru formátu A4, vhodný pro černobílé xerografické kopírování, které dovolujeme. Na adrese v záhlaví zpravodaje si je můžete objednat, cena 1 kusu 3 Kč (kopírování) + poštovné.

Iniciátor jihomoravské spolupráce se představuje

Sdružení pro mezinárodní jazyk esperanto v Brně je nezávislá organizace esperantistů, zaměřená na posilování postavení neutrálního mezinárodního jazyka v evrop-ské i globální komunikaci občanů při zachování přirozené různosti jazyků a kultur. V souladu s tímto cílem sdružení vyvíjí činnost k zvyšování:

- a) znalosti esperanta a vědomostí z oblasti esperantologie a interlingvistiky v okruhu svých členů a příznivců,

b) objektivní informovanosti české veřejnosti o problémech mezinárodní komunikace, kdy dnešní role angličtiny nutnost řešení problému podtrhuje, ale definitivně neřeší.

Být esperantistou může znamenat uspokojování osobních zálib. Sdružení se však snaží ve svých členech vyvolávat cílevědomost, která předpokládá aktivní a kvalifikovanou činnost směřující k realizaci neutrálního mezinárodního jazyka v kon-textu kulturní globalizace.

Oznámení a výzva:

Tento zkušební výtisk zpravodaje „Sudmoravia informilo“ zasíláme individuálně těm, kteří se nám ozvali v rámci iniciativy „jihomoravské spolupráce“. Kluby a kroužky žádáme, aby tento zpravodaj okopírovaly a rozdaly všem svým členům a také přátelům esperanta. Kvůli širšímu dosahu zpravodaj vydáváme česky.

Nabídněte esperanto bystrým hlavám (matematickým)

Úkol k řešení: Napište číslice místo písmen tak, aby součet byl správný.

Z jakého významného jazyka jsou uvedená slova (otec + matka + syn + dcera = rodina)?

Více o tomto jazyku lze získat na e-mailové adrese

A.Noskova@seznam.cz.

PATRO
PATRINO
FILO
<u>FILINO</u>
FAMILIO

Abychom využili volné místo, otiskneme zde část rozhovoru s italským evropským poslancem, který jsme publikovali v našem letáku „Esperanto: Vážná alternativa hegemonických jazyků“:

Zkusme to s esperantem

Mladý italský člen Evropského parlamentu Marco Cappato (32) již několikrát veřejně vystoupil s návrhem věnovat více pozornosti esperantu v diskusích o budoucnosti jazykového režimu v Evropské unii. Revue „Esperanto“ byla pozvána, aby s ním tuto aktuální jazykovou otázku prodiskutovala. Tázal se: Dafydd ap Fergus.

Otázka: Rozšíření Evropské unie o jazyky dalších deseti členů bude mít za následek stovky možných tlumočnických a překladových kombinací. Je tento problém částečně vyřešen, a to díky tlumočení a překládání přes angličtinu?

M.C.: To je řešení především finanční, které znamená špatnou kvalitu tlumočení a překládání. Nejvýraznější evropští poslanci dnes musí dávat velký pozor na to, co říkají. Marco Panella, předseda Radikální strany, má velmi barvitý a charismatický způsob vyjadřování. Jednou byl velmi ironický, když řekl, že [Evropská] Komise navrhla **grandiózní řešení**. I když to nebylo míněno vážně a on ve skutečnosti Komisi kritizoval, tlumočnick tuto ironii nepostřehl. Při poslechu tlumočeného sdělení měl posluchač dojem, že Panella Komisi chválí! ...

Otázka: Jistý britský europoslanec nedávno řekl, že kolegové, kteří nehovoří anglicky, se v Bruselu bezpochyby setkávají s potížemi a cítí se izolováni.

Souhlasíte s tím? Onen poslanec mimoto dal najevo, že by si politici, kteří neznají anglicky, měli svůj příchod do Bruselu dvakrát rozmyslet.

M.C.: Bylo by proti demokratickým zásadám požadovat, aby byl poslanec Evropského parlamentu volen jen tehdy, jestliže ovládá angličtinu. Já jsem studoval angličtinu v zahraničí. Měl jsem angličtinu na střední škole a na univerzitě. Anglicky jsem však mluvil nepříliš dobře, i když jsem 18 měsíců strávil pracovně v New Yorku. A ještě dnes, když mluvím anglicky veřejně nebo při živých debatách v televizi, nemám při vyjadřování stejné podmínky jako britský poslanec. Bez zábran hovoří anglicky jen velmi malé procento Evropanů. ...

***Poznámka redakce:** Brzy nato, 7. a 8. prosince 2003, z iniciativy evropských poslanců Radikální strany, se v bruselském sídle Evropského parlamentu konala konference o jazykovém problému Evropské unie. Přítomna byla řada zainteresovaných hostů, také esperantisté ze zemí EU. Mimo jiné se jednalo o založení Výboru pro uskutečnění experimentálního vyučování esperanta v zemích EU. Na této schůzi bylo použito esperanto jako jazyk, z kterého a do kterého bylo jednání tlumočeno.*

WE 2004-09-17